

1. a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{2x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{2} \frac{\sin x}{x} = \frac{1}{2} \cdot 1 = \frac{1}{2}$.

b) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin x}{2x} = 0$, ty $\sin x$ är begränsad och $2x \rightarrow \infty$.

c) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{5}{\arctan x} = \frac{5}{-\frac{\pi}{2}} = -\frac{10}{\pi}$.

d) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 - 3x + 3^x}{1 - 3^x + x^3} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{x^2}{3^x} - \frac{3x}{3^x} + 1}{\frac{1}{3^x} - 1 + \frac{x^3}{3^x}} = \frac{0 - 0 + 1}{0 - 1 + 0} = -1$.

e) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 3x + 3^x}{1 - 3^x + x^3} = \frac{1 - 3 + 3}{1 - 3 + 1} = -1$.

2. a) $(\sqrt{3} - i)^{12} = 2^{12} \cdot \left(\frac{\sqrt{3}}{2} - i\frac{1}{2}\right)^{12} = 2^{12} \cdot \left(e^{-\frac{\pi}{6}i}\right)^{12} = 2^{12} \cdot e^{-2\pi i} = 2^{12} \cdot 1 = 2^{12}$.

b) Kvadratkomplettering ger

$$(z + 3i)^2 - (3i)^2 - 1 - 6i = 0 \Leftrightarrow (z + 3i)^2 = -8 + 6i.$$

Med $z + 3i = a + ib$ får vi

$$(a + ib)^2 = -8 + 6i \Leftrightarrow a^2 + i2ab - b^2 = -8 + 6i.$$

Jämförelse ger

$$\begin{cases} a^2 - b^2 = -8 & (1) \\ 2ab = 6 & (2) \\ a^2 + b^2 = 10 & (3) \end{cases}$$

där ekv. (3) fås av $|a + ib|^2 = |-8 + 6i| \Leftrightarrow a^2 + b^2 = 10$.

(1)+(3) ger $2a^2 = 2 \Leftrightarrow a = \pm 1$. (3)-(1) ger $2b^2 = 18 \Leftrightarrow b = \pm 3$.

(2) ger att a och b har samma tecken.

Vi får $z + 3i = a + ib = \begin{cases} 1 + 3i \\ -1 - 3i \end{cases} \Leftrightarrow z = \begin{cases} 1 \\ -1 - 6i \end{cases}$ som ger svaret.

Svar: $z = -1 - 6i, 1$.

$$3. a) \left(4 + \left(-\frac{x}{2}\right)\right)^{14} = \sum_{k=0}^{14} \binom{14}{k} \cdot \left(-\frac{x}{2}\right)^k \cdot 4^{14-k}.$$

Eftersom man är intresserad av koefficienten för x^9 ser man att $k=9$.

Vi får

$$\binom{14}{9} \cdot \left(-\frac{x}{2}\right)^9 \cdot 4^5 = \binom{14}{5} \cdot \left(-\frac{1}{2}\right)^9 \cdot 4^5 \cdot x^9 = -\frac{4^5}{2^9} \cdot \frac{14 \cdot 13 \cdot 12 \cdot 11 \cdot 10}{1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5} \cdot x^9 = -14 \cdot 13 \cdot 22 \cdot x^9$$

Svar: Koefficienten för x^9 är $-14 \cdot 13 \cdot 22 = -4004$.

$$b) \sum_{k=1}^{\infty} 2^{3k} = \sum_{k=1}^{\infty} (2^3)^k = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n 8^k = \lim_{n \rightarrow \infty} 8 \cdot \frac{8^{n+1} - 1}{8 - 1} = \infty \Rightarrow \text{divergent}.$$

Alternativ: Kvoten $= 8 > 1 \Rightarrow$ Serien är divergent.

$$\sum_{k=1}^{\infty} 3^{-2k} = \sum_{k=1}^{\infty} (3^{-2})^k = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \left(\frac{1}{9}\right)^k = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{9} \cdot \frac{\left(\frac{1}{9}\right)^n - 1}{\frac{1}{9} - 1} = \frac{1}{9} \cdot \frac{0 - 1}{-\frac{8}{9}} = \frac{1}{8} \Rightarrow$$

$$\sum_{k=1}^{\infty} 3^{-2k} \text{ är konvergent med summan } \frac{1}{8}.$$

$$4. y = \frac{x - 3x^2}{x + 2}, \quad D_f = \{x \in \mathbb{R}, x \neq -2\}.$$

1. Lodräta asymptoter kan finnas i $x = -2$.

$$\lim_{x \rightarrow -2^+} \frac{x - 3x^2}{x + 2} = \left(\frac{-14}{0^+}\right) = -\infty, \quad \lim_{x \rightarrow -2^-} \frac{x - 3x^2}{x + 2} = \left(\frac{-14}{0^-}\right) = +\infty,$$

d.v.s. $x = -2$ är en lodrät asymptot.

$$2. \text{ Sneda asymptoter: } k = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x - 3x^2}{(x + 2)x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x(1 - 3x)}{(x + 2)x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1 - 3x}{x + 2} = -3$$

$$m = \lim_{x \rightarrow \infty} f(x) - kx = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x - 3x^2}{x + 2} + 3x\right) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x - 3x^2 + 3x(x + 2)}{x + 2} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{7x}{x + 2} = 7.$$

Samma gäller då $x \rightarrow -\infty$.

Vi får att $y = -3x + 7$ är en sned asymptot då $x \rightarrow \pm\infty$.

$$3. \text{ Derivatan: } y' = \frac{(1 - 6x)(x + 2) - (x - 3x^2)}{(x + 2)^2} = \frac{-3x^2 - 12x + 2}{(x + 2)^2}$$

Stationära punkter: $f'(x) = 0$

$$-3x^2 - 12x + 2 = 0 \Leftrightarrow x^2 + 12x - \frac{2}{3} = 0 \Leftrightarrow x = -2 - \sqrt{\frac{14}{3}}, x = -2 + \sqrt{\frac{14}{3}}.$$

4. Teckenschema:

x		$-2 - \sqrt{\frac{14}{3}}$		-2		$-2 + \sqrt{\frac{14}{3}}$	
$f'(x)$	$-$	0	$+$	Ej def	$+$	0	$-$
$f(x)$	\searrow	lok. min	\nearrow	Ej def.	\nearrow	Lok. max.	\searrow

5. a) $f(x) = x - 3 \sin x - \frac{\sin 2x}{2} - \pi$. Vi löser ekvationen:

$$f'(x) = 1 - 3 \cos x - \cos 2x = 0 \Leftrightarrow 1 - 3 \cos x - (2 \cos^2 x - 1) = 0 \Leftrightarrow$$

$$2 - 3 \cos x - 2 \cos^2 x = 0. \text{ Sätt } \cos x = t, \text{ vi får } 2 - 3t - 2t^2 = 0 \Leftrightarrow t^2 + \frac{3}{2}t - 1 = 0 \Leftrightarrow$$

$$t_1 = -2, t_2 = \frac{1}{2}. \text{ Vi får}$$

1) $\cos x = -2$ ger ingen lösning.

$$2) \cos x = \frac{1}{2} \Leftrightarrow x = \pm \frac{\pi}{3} + n \cdot 2\pi, n \in \mathbb{Z}.$$

b) Tangentens ekvation är $y - y_0 = f'(x_0) \cdot (x - x_0)$.

$$x_0 = 0, y_0 = 1 + (2 + 0) \cdot \arctan(3 \cdot 0) = 1 + 2 \cdot 0 = 1.$$

$$f'(x) = D(1 + (2 + x) \cdot \arctan 3x) = 1 \cdot \arctan 3x + (2 + x) \cdot \frac{3}{1 + 9x^2}.$$

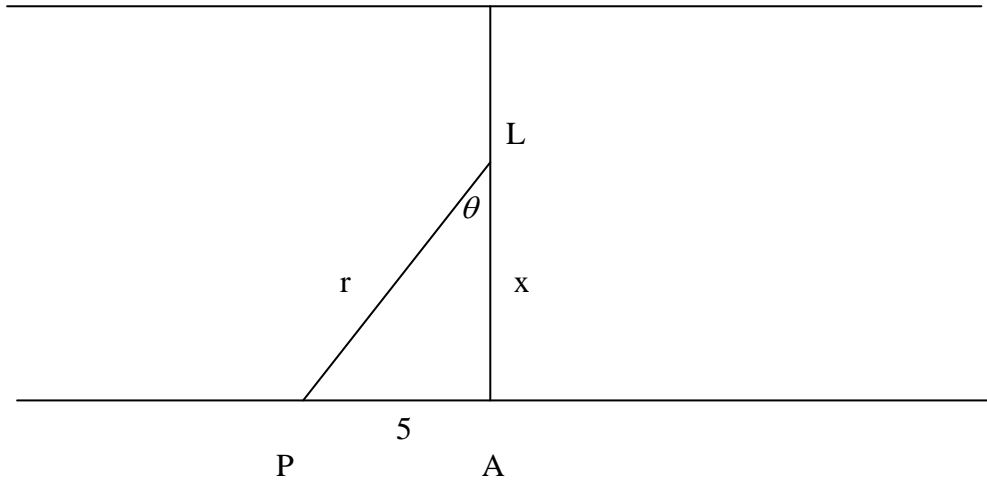
$$x_0 = 0 \text{ ger } f'(0) = 0 + \frac{6}{1} = 6.$$

$$\text{Insättning i tangentens ekvation ger } y - 1 = 6 \cdot (x - 0) \Leftrightarrow y = 6x + 1.$$

Insättning i normalens ekvation $y - y_0 = -\frac{1}{f'(x_0)} \cdot (x - x_0)$ ger

$$y - 1 = -\frac{1}{6} \cdot (x - 0) \Leftrightarrow y = -\frac{1}{6}x + 1.$$

6.

Belysningen är $I = \frac{k}{r^2} \cos \theta = \frac{k}{r^2} \cdot \frac{x}{r} = k \cdot \frac{x}{r^3}$, där k är en konstant.

Vi använder Pythagoras sats $r^2 = 25 + x^2$ för att få bara en variabel.

Funktionen blir $I(x) = k \cdot \frac{x}{(x^2 + 25)^{\frac{3}{2}}}$.

Derivera och bestäm derivatans nollställen:

$$I'(x) = k \cdot \frac{(x^2 + 25)^{\frac{3}{2}} - x \cdot \frac{3}{2} \cdot (x^2 + 25)^{\frac{1}{2}} \cdot 2x}{(x^2 + 25)^3} = k \cdot \frac{(x^2 + 25)^{\frac{3}{2}} - 3x^2 \cdot (x^2 + 25)^{\frac{1}{2}}}{(x^2 + 25)^3} =$$

$$\text{(bryt ut } (x^2 + 25)^{\frac{1}{2}}) = k \frac{(x^2 + 25)^{\frac{1}{2}} \cdot ((x^2 + 25) - 3x^2)}{(x^2 + 25)^3} = k \frac{25 - 2x^2}{(x^2 + 25)^{\frac{5}{2}}}$$

$$\text{Stationära punkter: } I'(x) = 0 \Leftrightarrow 25 - 2x^2 = 0 \Leftrightarrow x = \pm \sqrt{\frac{25}{2}} = \pm \frac{5}{\sqrt{2}}$$

Obs! Bara $x = \frac{5}{\sqrt{2}}$ duger.

Teckenschema:

x	0		$\frac{5}{\sqrt{2}}$	
$I'(x)$		+	0	-
$I(x)$	0	↗	globalt max.	↘

Svar: Lampan ska hänga $\frac{5}{\sqrt{2}} \approx 3,54$ m över golvet.